

היום נלמד בעזרת ה':

גיטין דף ב

👉 'גט' משמעותו שטר. אף שכל השטרות נקראים 'גט', ברוב המקומות 'גט' סתם הכוונה לגט אשה.

👉 משנתנו עוסקת בגט אשה, ומדובר בבעל שעשה שליח שיוליך את הגט לאשתו.

משנה: המביא גט: שליח שמביא גט ממדינת הים (= כל חו"ל נקרא 'מדינת הים' חוץ מבבל) לארץ ישראל, צריך לומר 'בפני נכתב ובפני נחתם', ובכך הוא מעיד על כשרותו של הגט. זו דעת ת"ק.

לדעת רבן גמליאל - אף המביא גט ממקום הנקרא 'רקם' וממקום הנקרא 'חר' שהם עיירות הסמוכות לארץ ישראל צריך שיאמר 'בפני נכתב ובפני נחתם'.

לדעת רבי אליעזר - אפילו המביא מכפר לודים (= חו"ל) ללוד (= ארץ ישראל) הסמוכה לה צריך שיאמר 'בפני נכתב ובפני נחתם'. הגמ' תבאר את מחלוקתם.

וחכמים אומרים - רק המביא גט ממדינת הים צריך שיאמר 'בפני נכתב ובפני נחתם' (הגמ' תבאר מה הם מוסיפים על דברי ת"ק).

וכן **המוליך** גט מארץ ישראל למדינת הים, **והמביא** גט ממדינה אחת למדינה אחרת במדינת הים צריך שיאמר 'בפני נכתב ובפני נחתם'.

רשב"ג אומר אפילו המביא גט מהגמוניא להגמוניא, כלומר שיש בעיר אחת שני שליטים שכל אחד שולט בחלק אחר של העיר, והם מקפידים שהתושבים לא יכנסו מזה לזה, צריך שיאמר 'בפני נכתב ובפני נחתם'.

*

רבי יהודה אומר: מ'רקם' ועד סוף העולם לצד מזרח נחשב כמדינת הים, וגם 'רקם' עצמה נחשבת כמזרח העולם ולא כארץ ישראל, והמביא גט מ'רקם' צריך שיאמר 'בפני נכתב ובפני נחתם'. מאשקלון ועד סוף העולם לצד דרום נחשב

(המשך בדף הבא ↓)

יוצא לאור ע"י:

"אור הספר התורני" הוצאה לאור
052-7628377

להצטרפות:

mabatladaf18@gmail.com



052-342-4473



כמדינת הים, וגם אשקלון עצמה נחשבת כדרום העולם, והמביא גט מאשקלון צריך שיאמר 'בפני נכתב ובפני נחתם'. מעכו ועד סוף העולם לצד צפון נחשב כמדינת הים, וגם עכו עצמה נחשבת כצפון העולם, והמביא מעכו צריך שיאמר 'בפני נכתב ובפני נחתם'.

רבי מאיר אומר: גם עכו נחשבת כארץ ישראל לענין גיטין, והמביא גט מעכו אינו צריך לומר 'בפני נכתב ובפני נחתם'.

*

המביא גט ממוקם למקום בארץ ישראל אינו צריך לומר 'בפני נכתב ובפני נחתם'. ואם הבעל מערער על הגט בטענה שהוא מזויף, יבואו העדים החתומים בגט ויעידו שהם חתמו, או שיבואו עדים אחרים שמכירים את חתימתם של העדים החתומים בגט ויעידו שאכן זו היא חתימתם. [ואם אין מי שמערער על כשרות הגט או אומרים שמסתמא הוא כשר, לפי שבארץ ישראל בקיאים בכתיבת הגט לשמה (= לשם האשה) ותמיד העדים מצויים לאשר את חתימתם, כפי שיובא בגמ'].

גמרא: מאי טעמא: מדוע המביא גט מחו"ל צריך לומר 'בפני נכתב ובפני נחתם'?

רבה: בני חו"ל אינם בני תורה ואינם יודעים שצריך לכתוב את הגט לשם האישה המתגרשת (דהיינו אי אפשר להכין גיטין עם שמות מוכנים, וכן אי אפשר לקחת גט שנכתב לזוג אחד ולהעבירו לזוג אחר ששמותיהם דומים), ולכן השליח צריך לומר שהגט נכתב ונחתם בפניו, וממילא כבר שואלים אותו גם האם הגט נכתב 'לשמה'.

רבא: אנו חוששים שמא יבוא הבעל ויערער על הגט ויטען שהוא מזויף, ומכיון שהגט נחתם על ידי עדים המתגוררים בחו"ל, ואין השיירות מצויות מארץ ישראל לחו"ל, לא נמצא אנשים בני חו"ל שיעידו על חתימת העדים שהיא אמיתית. ולכן השליח שמביא את הגט צריך להעיד שהוא נחתם בפניו, ואז בית דין 'מקיימים' את הגט שהוא אמיתי (קיום = לקיים את החתימות שאינם מזויפות), ושוב לא יוכל הבעל לערער עליו.

מאי בינייהו: מה הנפקא מינה בין רבה לרבא, כלומר היכן מתבטאת המחלוקת שלהם?

א. כשהביאו את הגט שני שליחים. לדעת רבה עדיין הם צריכים לומר 'בפ"נ ובפ"נ' כדי שנוודא שהגט נכתב 'לשמה', אבל לדעת רבא אינם צריכים לומר 'בפ"נ ובפ"נ'.

כי הם עצמם שני עדים על הגט, ואם יבוא הבעל לערער עליו הם יקיימו אותו שהרי הם מתגוררים בארץ ישראל.

ב. שליח המביא גט ממדינת גליל למדינת יהודה בתוך ארץ ישראל, שאין השיירות מצויות ביניהם. לדעת רבה אין צריך לומר 'בפ"נ ובפ"נ' כי בני הארץ בקיאים לכתוב לשמה, אבל לדעת רבא צריך לומר 'בפ"נ ובפ"נ' כי הבעל יכול לערער ולא יהיו עדים שיקיימו את הגט.

ג. שליח המביא גט באותה המדינה בחו"ל. לדעת רבה צריך לומר 'בפ"נ ובפ"נ' כי בחו"ל אינם בקיאים לשמה, אבל לדעת רבא אין צריך לומר כי מצויים שם עדים לקיים את הגט.

קושיא: **ולרבה דאמר:** לדעת רבה שהשליח צריך לומר 'בפ"נ ובפ"נ' כדי להעיד שהגט נכתב לשמה, מדוע לא צריך שני עדים על כך, כמו כל העדויות שבתורה?

תירוץ: **עד אחד נאמן באיסורים:** אם יש לנו חתיכה שהיא ספק חלב ספק שומן - עד אחד נאמן להעיד עליה שהיא שומן, כי אחרת אף אחד לא היה יכול לסמוך על בני ביתו או לאכול אצל חבירו.

קושיא: **אימור דאמרינן:** כל הדין ש'עד אחד נאמן באיסורים' נאמר רק באופן שעדיין לא הוחזק האיסור, כגון במקרה של חתיכה ספק חלב ספק שומן - ועל זה עד אחד נאמן להעיד כנ"ל. אבל כאן שהאישה המתגרשת הוחזקה עד עכשיו כ'אשת איש', איך יכול עד אחד להוציא אותה מ'חזקת האיסור' שלה להתחתן עם כל העולם?

ובנוסף, ישנו כלל ש'אין דבר שבערוה פחות משניים', ואשת איש היא דבר שבערוה המצריך שני עדים להתירו.

תירוץ: **רוב בקיאיין הן:** באמת גם בחו"ל רוב האנשים בקיאים שצריך לכתוב את הגט לשמה, ואפילו לדעת רבי מאיר הסובר שחוששים למיעוט - הרי את הגט כותב הסופר של בית הדין (= 'ספרא דדיינא'), וסופרי בתי הדין יודעים שהגט צריך להיות לשמה.

אלא שרבנן חששו למקרה שאדם ימצא באשפה גט שכתב אדם שרצה לגרש את אשתו ולאחר מכן התחרט וזרק אותו, והשמות שכגט תואמים את השם של המוצא

ואשתו, והוא ילך ויגרש בו את אשתו, וגט זה לא נכתב לשמה. ומכיון שזהו חשש של רבנן הם הקילו לסמוך בזה על עד אחד כדי שלא יהיו הנשים עגונות.

קושיא: **האי קולא הוא:** וכי זו קולא על האישה? הרי זו חומרא עליה! שהרי אם היינו מצריכים שניים לומר 'בפ"נ ובפ"נ' הבעל לא היה יכול יותר לערער (כי אין עד אחד נאמן מול שני עדים). אבל עכשיו שמספיק רק עד אחד, אם יבוא הבעל ויערער הוא יפסול את הגט, כי יהיה כאן עד מול עד!

תירוץ: **כיון דאמר מר וכו':** מכיון שהדין הוא שהשליח צריך לתת את הגט לאישה בפני שני עדים, ויש אומרים שלוש עדים, ולומר להם 'בפ"נ ובפ"נ' - השליח חושש שאם יבוא הבעל לאחר מכן ויערער על הגט, תיפגע האמינות שלו ויאמרו שהוא הביא גט מזויף. ולכן הוא מראש מוודא שהבעל מעוניין במאה אחוז לגרש את אשתו, והוא לא יבוא אחר כך לערער על הגט. ולכן אין כאן חשש בכלל של ערעור הבעל. (רש"י מוסיף שגם אם הבעל יבוא לערער, כבר לא יאמינו לו, כי אנו בטוחים שהשליח נאמן).